

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 października 2016 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IV Wydział Karny – Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Hanna Bartkowiak (spr.)

Sędziowie: SSO Małgorzata Ziółka

SSO Dariusz Śliwiński

Protokolant: apl. sędz. R. S.

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu M. F.

po rozpoznaniu w dniu 21 października 2016 r.

sprawy skazanego **R. K. (1) (K.)**

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Pile

z dnia 13 czerwca 2016 r. sygn. akt II K 86/16

1. Uchyła zaskarżony wyrok i postępowanie w sprawie umarza.
2. Kosztami procesu obciąża Skarb Państwa.

D. Ś. H. M. Z.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 19 stycznia 2016 r. (data wpływu 25 stycznia 2016 r.) dyrektor Zakładu Karnego w C. zasygnalizował, że w przypadku **skazanego R. K. (1) (K.)** zachodzą przesłanki do wydania wyroku łącznego (k. 3).

Sąd Rejonowy w Pile, wyrokiem łącznym z dnia 13 czerwca 2016 r. wydanym w postępowaniu o sygn. II K 86/16, wskazał, że **R. K. (1)** został skazany następującymi wyrokami Sądu Rejonowego w Pile:

I. z dnia 17 sierpnia 2010 r. w sprawie II K 587/10 za przestępstwo z art. 278 § 1 kk popełnione w nocy z dnia 5 na 6 czerwca 2010 r. na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 3 lat tytułem próby;

postanowieniem Sądu Rejonowego w Pile z dnia 10 lipca 2013 r. w sprawie II Ko 1310/13 zarządzono wykonanie ww. kary pozbawienia wolności, a postanowieniem Sądu Okręgowego w Koszalinie z dnia 20 sierpnia 2013 r. udzielono zezwolenia na wykonywanie ww. kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego;

kara została wykonana w całości w dniu 20 sierpnia 2013 r.;

II. z dnia 9 maja 2012 r. w sprawie II K 282/12 za przestępstwo z art. 226 § 1 kk w zw. z art. 57a § 1 kk popełnione w dniu 23 stycznia 2012 r. na karę 6 miesięcy ograniczenia wolności wraz z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym;

postanowieniem Sądu Rejonowego w Pile z dnia 20 lutego 2013 r. w sprawie II Ko 118/13 ww. karę ograniczenia wolności zamieniono na zastępczą karę pozbawienia wolności w wymiarze 44 dni i zarządzono jej wykonanie;

kara została wykonana w całości w dniu 6 sierpnia 2013 r.;

III. z dnia 28 listopada 2013 r. w sprawie II K 1073/13 za przestępstwo z art. 286 § 3 kk, popełnione w dniu 13 marca 2013 r., na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 3 lat tytułem próby;

postanowieniem Sądu Rejonowego w Pile z dnia 21 października 2015 r. w sprawie II Ko 2458/15 zarządzono wykonanie ww. kary pozbawienia wolności.

IV. z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie II K 452/15 za:

a) przestępstwo z art. 158 § 1 kk popełnione w dniu 23 lutego 2015 r., na karę 8 miesięcy ograniczenia wolności wraz z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym;

b) przestępstwo z art. 288 § 1 i 2 kk popełnione w dniu 23 lutego 2015 r., na karę 8 miesięcy ograniczenia wolności wraz z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym;

powyższe kary ograniczenia wolności połączono i wymierzono karę łączną 12 miesięcy ograniczenia wolności wraz z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym;

postanowieniem Sądu Rejonowego w Pile z dnia 10 grudnia 2015 r. w sprawie II Ko 3083/15 ww. karę ograniczenia wolności zamieniono na zastępczą karę pozbawienia wolności w wymiarze 180 dni i zarządzono jej wykonanie.

Następnie Sąd Rejonowy w omawianym wyroku łącznym orzekł:

- w punkcie 1 na podstawie art. 85 § 1 kk i art. 87 § 1 kk połączył karę pozbawienia wolności wymierzoną oskarżonemu wyrokiem Sądu Rejonowego w Pile w sprawie II K 1073/13 z karą łączną ograniczenia wolności wymierzoną oskarżonemu w sprawie II K 452/15 i wymierzył mu karę łączną 7 miesięcy pozbawienia wolności;
- w punkcie 2 na podstawie art. 572 kpk w pozostałym zakresie umorzył postępowanie;
- w punkcie 3 określenie początku i końca odbywania przez skazanego kary łącznej pozbawienia wolności pozostawił administracji zakładu karnego,
- a w punkcie 4, na podstawie art. 624 § 1 kpk zwolnił skazanego w całości od ponoszenia kosztów sądowych (k. 39-40).

Powyższy wyrok zaskarżył prokurator w części, na niekorzyść oskarżonego. Zarzucił orzeczeniu obrazę prawa materialnego, to jest art. 85 § 1 kk.

Podnosząc tak, apelujący wniósł o uchylenie punktu 1 zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania oraz pozostawienie pozostałych rozstrzygnięć w mocy (k. 69-72).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja prokuratora była zasadna i zasługiwała na uwzględnienie.

Przystępując do opisanego powodów tego rozstrzygnięcia, pomocnym będzie przypomnienie, że wytknięta w apelacji obraza przepisów prawa materialnego obejmuje naruszenie każdej dziedziny prawa materialnego, która była stosowana przez organ orzekający. Najczęściej chodzi tu o materialne prawo karne, ale w grę może też wejść np. prawo cywilne, administracyjne, finansowe czy wykroczeń. Sama obraza może zaś polegać na: a) błędnej wykładni przepisu; b) zastosowaniu nieodpowiedniego w świetle poczynionych ustaleń przepisu prawa karnego materialnego lub c) zastosowaniu go w niewłaściwy sposób albo d) zastosowaniu danego przepisu mimo zakazu określonego rozstrzygnięcia lub e) niezastosowaniu normy, której stosowanie było obowiązkowe (por. komentarz do 438 kpk [w:] T. Grzegorzcyk, Kodeks postępowania karnego - komentarz, Lex 2014).

Analiza akt sprawy, a przede wszystkim dokumentów opisujących wykonywanie kar orzeczonych względem skazanego R. K. oraz pisemnych motywów wyroku, potwierdziła zarzut apelującego, że objęcie wyrokiem łącznym kar wymierzonych w sprawach Sądu Rejonowego w Pile o sygn. akt. II K 1073/13 oraz II K 452/15 nastąpiło z obrazą prawa materialnego. Mianowicie z naruszeniem przepisu art. 85 § 1 kk poprzez jego błędną wykładnię. Sąd niższej instancji wywiódł, mimo jednoznacznego brzmienia tego przepisu, że karę łączną można orzec w innych jeszcze przypadkach, aniżeli w razie popełnienia przez sprawcę dwóch lub więcej przestępstw, za które wymierzono kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu. Stwierdził bowiem, że kary „podlegające łączeniu” to nie tylko te wskazane przepisem art. 85 § 2 kk, czyli kary wymierzone i podlegające wykonaniu, z zastrzeżeniem art. 89 kk (to jest wyjątkiem odnoszącym się do przypadków skazania za zbiegające się przestępstwa na kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem i bez warunkowego zawieszenia ich wykonania). W jego ocenie łączeniu podlegać też mogą kary wykonane.

Zaznaczyć w tym miejscu trzeba, że „podlegające wykonaniu” to kary, w stosunku do których nie została zakończona procedura ich wykonania. Takiego przymiotu kara nie będzie posiadała, jeżeli została już wykonana w całości, doszło do przedawnienia jej wykonania, została objęta abolicją lub ulaskawieniem. Zakończenie wykonania kary należy interpretować zgodnie z przepisami kodeksu karnego i kodeksu karnego wykonawczego, jak ustanie wszelkich konsekwencji związanych z wykonaniem kary (komentarz do art. 85 kk [w:] M. Filar <red.> Kodeks karny komentarz, WK 2016).

Jak wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku, Sąd I instancji uznał, że kierując się ze względami słuszności, można odstąpić od jednoznacznego wyniku wykładni językowej przepisu art. 85 kk. Na tle rozpoznawanego przypadku wywodził, że skazany nie może ponosić negatywnych skutków sytuacji, gdzie krótkoterminowa kara pozbawienia wolności zostanie wykonana nim zakończy się postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego. W konsekwencji uznał, że można łączyć karę już wykonaną z karą wykonywaną i wymierzyć karę łączną. Podniósł przy tym, że założenie odmienne pozbawiłoby skazanego możliwości uzyskania w swojej sprawie wyroku łącznego.

Sąd odwoławczy nie zgodził się z tą argumentacją. Sąd Rejonowy nie wskazał bowiem jakiegokolwiek przepisu ustawy, a w tym zwłaszcza ustawy zasadniczej, który pozwalałby na wnioskowanie, że przesłanki orzekania kary łącznej, określone w przepisie art. 85 kk, mają charakter względny. To jest, że można w pewnych sytuacjach je pominąć, a karę łączną ukształtować w oparciu o przesłanki inne, gdyż przemawiają za tym wartości szczególnie chronione przez Konstytucję RP. Sąd Okręgowy zwrócił przy tym uwagę, że aktualnie nie budzi już kontrowersji, tak w orzecznictwie, jak i w doktrynie pogląd, iż przepisy zamieszczone w rozdziale IX Kodeksu karnego oraz przepisy rozdziału 60 Kodeksu postępowania karnego nie zawierają normy nakazującej traktować karę łączną jako instytucję mającą na celu łagodzenie prawnokarnych konsekwencji sprawcy kilku przestępstw czy też instytucję traktowaną jako „swego rodzaju ustawowe złagodzenie kary” (por. komentarz do art. 85 kk [w:] A. Zoll <red.> Kodeks karny, część ogólna – komentarz, Lex 2012).

Podsumowując, Sąd II instancji podzielił argumentację apelującego, że zaskarżony wyrok został wydany z naruszeniem prawa materialnego. To jest art. 85 § 1 kk.

Ponieważ Sąd Rejonowy jednoznacznie ustalił, że na chwilę wydania wyroku łącznego orzeczona w sprawie II K 1073/13 kara 3 miesięcy pozbawienia wolności była już w całości wykonana, gdyż skazany R. K. (1) odbył ją w okresie

od 4 stycznia do 3 kwietnia 2016 r., uznać trzeba było, że kara ta nie nadaje się do połączenia z karą łączną ograniczenia wolności orzeczoną w sprawie II K 452/15. Konsekwencją tego ustalenia była konieczność uchylecia zaskarżonego wyroku i umorzenia postępowania w sprawie, a to w oparciu o art. 572 kpk.

Na marginesie wskazać trzeba, że rację miał apelujący, iż zastosowany przez Sąd Rejonowy przepis art. 89 § 1b kk dotyczy kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania i błędnie został przez ten Sąd przywołany. Ponieważ postanowieniem Sądu Rejonowego w Pile z dnia 21 października 2015 r. w sprawie II Ko 2458/15 zarządzono wykonanie kary 3 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej w sprawie II K 1073/13, warunkowo zawieszanej na okres 3 lat, podlegałaby ona łączeniu z innymi karami (gdyby zachodziły ku temu przesłanki) na zasadach ustalonych dla bezwzględnej kary pozbawienia wolności, czyli w wymiarze 3 miesięcy.

Podstawę prawną rozstrzygnięcia o kosztach postępowania w sprawie stanowił art. 632 pkt 2 kpk. Wobec umorzenia postępowania obciążono nimi w całości Skarb Państwa.

D. Ś. H. M. Z.